

I 78 **a** är undre delen av hst och **a**-bst t. v. om hst bevarade. Av 79 **r** finnes nedre hälften av hst och bst.; bst är svag men säker. Av **r**. 80 återstår nedre delen. I det följande sk är undre punkten bevarad. I runföljden 81—86 ha runorna förlorat överdelarna: inga säkra spår av bst finnas här. Mellan **r**. 82 och 83 är ristningsytan skadad; här har funnits plats för en runa. 87 **r**—89 **s** ha förlorat övre delarna. Efter 94 **n** är ristningsytan ojämn, vilket förklarar det stora avståndet till 95 **a**. Efter 96 **n** utgöres sk av endast en punkt. Runföljden 97—100 **pasi** står utanför slingan. Efter 100 **i** finnes ej sk. Däremot finnas längre ned på stenen två punkter på stort avstånd från varandra; de göra snarast intryck av att vara huggna men böra icke betraktas som sk.

Bureus: Sk efter 3 **i**; 35 **t** är helt uttrit. Runföljden 36—40 läses **hahul**. Sk är uteglömt efter 51 **p**. 57 **o**. Sk efter 96 **n** består enligt Bureus av två punkter. — Dybeck: Runföljden 1—3 **iki** har icke lästs. 15 **u**. Runföljden 34—40 **at**: **ikhul**. Mellan 53 **i** och 54 **l** skjuter Dybeck in ett **a**. 61 **a**.

Om namnet *Ingibiorn*, som är belagt ett 10-tal gånger i runinskrifterna, se U 181. Faderns namn, *Igull*, är känt från ett 20-tal svenska runinskrifter, se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 106.

Runföljden 70—86 är svårt skadad; redan då Bureus undersökte inskriften år 1642 funnos dessa skador i stenens vänstra kant. De ha troligen uppstått i samband med att stenen lades in i kyrkdörren, sannolikt då S:t Ilians kyrka byggdes, omkring år 1300. Det skadade partiet kan med stor sannolikhet kompletteras på följande sätt: **han : hafin : til : kart : tipkumi**.

Den andra Tidkume-stenen i Enköping, U 759, har en i det allra närmaste likalydande avslutning. Om börens formulering se U 759.

Om ristaren *Tidkumi* se U 733.

759. Enköpings kyrka (S:t Ilian). Nu i Skolparken.

Pl. 85.

Litteratur: L 714, D 1: 83. N. J. Ekdahl, Anteckning (i: Liljegren, Fullständig Bautil 3, ATA); Kyrkoinventarium 1829 (ATA); O. F. Kugelberg, Några ord till upplysning om bladet »Enköping» (1863), s. 39; R. Dybeck, Vårfrukyrka socken 1864 (ATA); H. Hildebrand, P. M. (Vårfrukyrkan) ^{20/10} 1873 (ATA); O. von Friesen, Anteckningar 1902 (UUB); E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 61; Handlingar 1801/1926 och 2898/1927 i ATA; N. Sundquist, UFT 47: 1 (1944), s. 14.

Äldre avbildningar: E. Wallinder, bläckteckning i Kyrkoinventarium 1829 (ATA); Dybeck, D 1: 83; foto i UFT 47: 1 (1944), s. 14.

Runstenen står rest i Skolparken, 85 m. N om ingången till realskolan, 40 m. SÖ om porten till huset Drottninggatan 36; 50 m. åt S står U 760. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Enköping».

I »Protocoll vid Inventeringen öfver forntida Minnesmärken i Enköpings Kyrka och å Kyrkogården den 28 Sept: 1829» finnes under § 15 följande uppgift: »Bland lemningar på St. Ægidii Kyrkogård finnes en Runsten, nu mera upprest i en af Rådmannen Sandström uppförd Stenmur, som omgifver denna fordna Kyrkogård, hvilken nu är odlad och besås med jordfrukter». På en i Liljegrens *Fullständig Bautil* (ATA) inklistrad papperslapp har N. J. Ekdahl över sin läsning antecknat: »Enköping wid St Ægidii kloster eller gamla kyrkan i en gårdsgård åt gatan». (L 714: »Vid S. Egidii kloster eller gamla kyrkan».) Då Dybeck undersökte inskriften, stod stenen »insatt i en omhägnad vid landsvägen utanför Enköpings norra tull» (*Sveriges runurkunder*). I »Vårfrukyrka socken» anger han stenens plats vara »Nedanfö kyrkan, invid landsvägen». *Några ord till upplysning om bladet »Enköping»* (1863): »vid nordliga ändan af Enköping alldeles i vägdiket, en vacker [runsten]». Hans Hildebrand, som undersökte stenen år 1873, skriver: »Jag

använde några timmar för att i detalj granska den vackra runsten som förr stått i Enköpings Vårfrukyrkas kyrkogårdsmur, men nu är på ett mycket lämpligt sätt rest i parken nedanför kyrkan och skolhuset med framsidan vänd mot vägen».

Grå granit. Höjd 1,86 m., bredd 1,11 m. Ristningsytan är jämn och ristningen i stort sett djup och tydlig. Linjerna äro jämförelsevis breda och rundade.

Inskrift:

biryñhiifr : ak : hrifnkr : ak : sik : ualti : utu : risa : stin : pini : at : askir : fapir : sin : kup trutin : hilbi :

anta : hans : bitr : pan : han : hifir : til : kart : tipkumi : risti : runar : pasi

Bryniulf (?) ok Hraefningr (?) ok Sigvaldi letu reisa stæin þenna at Asgæir, faður sinn. Guð drottinn hialpi anda hans bætr þæn hann hæfir til gært. Tíðkumi risti runar þessi.

»Brynjulf och Rävning (?) och Sigvalde läto resa denna sten efter Åsger, sin fader. Herren Gud hjälpe hans ande bättre än han har gjort sig förtjänt av. Tidkume ristade dessa runor.»

Till läsningen: Före 1 **b** finnas inga spår av sk. Sk saknas också i inskriftens slut. 4 **y** är tydligt stunget. Efter 6 **h** synas två tydliga hst utan spår av bst. 15 **i** är ej stunget; ej heller 18 **k**. Sk efter 24 **k** är säkert. Runföljden 30—32 **utu** är ofrånkomlig. I 34 **i** finnes mitt på hst en obetydlig fördjupning, som sannolikt är naturlig. 39 **i** är ej stunget. 44 **i** är säkert. Sk efter 46 **t** är säkert. 49 **k** och 50 **i** äro ej stungna. Sk saknas efter 62 **p**. I 64 **r** kröker bst endast svagt. 70 **i** och 83 **i** äro ej stungna. Runföljden 86—91 : **pan : han :** är säker. 93 **i** är ej stunget. I 100 **k** finnes mellan hst och bst en tydlig, rund fördjupning med ojämna kanter. Dylika fördjupningar finnas flerstädes i ristningsytan; runan är med all sannolikhet ej stungen. Sk efter 115 **i** är säkert; likaså 122 **a**.

N. J. Ekdahl: Runföljden 1—10 läses **bipun : hiifr :**, 77 **i**. Mellan 84 **t** och 85 **r** inskjutes ett **i**. 122 **i**. — *Kyrkoinventarium 1829*: 17 **i**; sk efter 124 **i**. — Dybeck: 6—8 markeras som skadade; sk efter 46 **t** uppfattas som **i**; i sk efter 77 **a** är övre punkten glömd. Runföljden 86—91 : **pana : an :**. Sk saknas efter 115 **i**. H. Hildebrand skriver 1873: »Vid jämförelse med den af hr R. Dybeck publicerade teckningen fann jag i denna två läsfel samt dessutom sextio större och smärre oriktigheter». (Detta omdöme om Dybecks avbildning är alltför hårt.) — v. Friesen: 6 **h** är »säkert; stenen visserligen är teml. vittrad». 7 **i** och 8 **i** äro »säkra». Sk efter 77 **a** är »säkert» :. 89—91 **han** är »säkert».

Runföljden 1—10 **biryñhiifr** skall sannolikt återge det väl kända mansnamnet *Bryniulf*. Detta namn är hittills belagt i sex andra runinskrifter, nämligen Vg 59, Sö 125, 155, U 252, L 150 Eklunda äng, Bälunge sn, Uppl., L 1552 Vänge kyrka, Uppl. E. Brate föreslår i *Svenska runristare* (1925) tolkningen »Björnulf (?)», vilken dock förefaller mindre sannolik. I stället bör man räkna med, att i namnets första led **biryñ** (*Bryn-*) vokalen *i* har inskjutits mellan **b** och **r**; jfr t. ex. skrivningen **burut** för *Brodd* (ack.) på U 530.

Även det andra namnet i inskriften har ett egendomligt utseende. Runföljden 13—19 **hrifnkr** kan tänkas återge ett *Hraefningr*, patronymikon till mansnamnet *Hrafn*. Troligen är det samma namn som på Vg 59 skrives **rifnikr**; se E. Hellquist, *Om de svenska ortnamnen på -inge* (1904), s. 110, 116 och jfr **rhafnukatufi**, *Hrafnunga-Tofi*, på DR 26 Læborg. Brate tolkar (i *Svenska runristare*) namnet som »Rävnger».

Den tredje sonens namn, *Sigvaldi*, är eljest endast känt från två svenska runinskrifter, nämligen L 188 Samnan, Gamla Uppsala sn samt Sö 42. I de danska runinskrifterna finnes endast ett belägg på namnet (DR 62 Sjelle).

